

SN – 138

III Semester B.H.M./B.C.A. Examination, Nov./Dec. 2017
(Freshers and Repeaters) (CBCS) (2015-16 and Onwards)

LANGUAGE SANSKRIT – III

Champu Ramayanam (Ayodhyakanda) Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 70

Instructions : 1) Answer in **Sanskrit/Kannada/English**.

2) Q. Nos. I, VI and VII should be answered in **Sanskrit only**.

I. प्रश्नानां समीचीनं उत्तरं चिनुत । (10×1=10)

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Choose and write the correct answer :

1) चम्पूरामायणे कति काण्डाः सन्ति ?

अ) अष्ट आ) पञ्च इ) षट् ई) सप्त

2) भारतचम्पूः केन रचितम् ?

अ) भोजेन आ) अनन्तभट्टेन इ) त्रिविक्रमेण ई) बाणेन

3) भोजस्य पितृव्यः कः ?

अ) सिन्धुलः आ) अशोकः इ) मुञ्जः ई) बिन्दुसारः

4) भोजस्य देशः कः ?

अ) काशी आ) अयोध्या इ) कलिङ्गः ई) धारा

5) भोजस्य शैली का ?

अ) गौडी आ) वैदर्भी इ) मागधी ई) पाञ्चाली

6) मैथिली का ?

अ) रम्भा आ) शकुन्तला इ) सीता ई) मेनका

7) चम्पूरामायणकाव्यस्य नायकः कः ?

अ) भरतः आ) दशरथः इ) श्रीरामः ई) लक्ष्मणः

8) मातुलस्य गृहे कौ स्थापितौ ?

अ) रामलक्ष्मणौ आ) लक्ष्मणशत्रुघ्नौ

इ) भरतशत्रुघ्नौ ई) रामभरतौ

P.T.O.

- 9) चन्द्रं कः आश्रयिष्यति ?
 अ) चकोरः आ) हंसः इ) काकः ई) उलूकः
- 10) सुमन्त्रः कः ?
 अ) प्रधानसेवकः आ) प्रधानाध्यक्षः इ) प्रधानामात्यः ई) प्रधानाचार्यः

II. द्वयोः प्रश्नयोः प्रबन्धं लिखत । (2×10=20)

ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ:

Write an essay on any two of the following :

- 1) भोजस्य देश-काल कृतयः ।
 ಭೋಜನ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳು.
 The place, date and works of Bhoja.
- 2) रामस्य वनगमनकारणम् ।
 ರಾಮನ ವನಗಮನದ ಕಾರಣ.
 The reason for Rama's exile.
- 3) चम्पूरामायणान्तर्गत अयोध्याकण्डस्य सारांश लिखत ।
 ಚಂಪೂ ರಾಮಾಯಣಾಂತರ್ಗತ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಕಾಂಡದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
 Summarize the Ayodhyakanda of Champuramayanam.

III. ಅ) द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (2×4=8)

ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ:

Translate and explain any two slokas.

- 1) मम सुरनरगीतख्यातिभिर्हैतिभिर्वा
 दिवि भुवि च समानप्रक्रमैर्विक्रमैर्वा ।
 नियतमपरिहार्या या जरा सा मदन्ने
 विकचकमलषण्डे चन्द्रिकेवाविरासीत् ॥
- 2) अस्माननाश्रिततपोवनभूमिभागा -
 नुन्मुच्यमार्गपरिपालनजागरूकान् ।
 अम्नातमौग्ध्यमचिरादवलम्ब्य राम-
 मेवंविधः कथमुदेति जनानुरागः ॥

- 9) चन्द्रं कः आश्रयिष्यति ?
 अ) चकोरः आ) हंसः इ) काकः ई) उलूकः

- 10) सुमन्त्रः कः ?
 अ) प्रधानसेवकः आ) प्रधानाध्यक्षः इ) प्रधानामात्यः ई) प्रधानाचार्यः

- II. द्वयोः प्रश्नयोः प्रबन्धं लिखत । (2×10=20)
 ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ:

Write an essay on any two of the following :

- 1) भोजस्य देश-काल कृतयः ।
 ಭೋಜನ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಕೃತಿಗಳು.
 The place, date and works of Bhoja.
- 2) रामस्य वनगमनकारणम् ।
 ರಾಮನ ವನಗಮನದ ಕಾರಣ.
 The reason for Rama's exile.
- 3) चम्पूरामायणान्तर्गत अयोध्याकण्डस्य सारांश लिखत ।
 ಚಂಪೂ ರಾಮಾಯಣಾಂಶರ್ಗತ ಅಯೋಧ್ಯಾ ಕಾಂಡದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
 Summarize the Ayodhyakanda of Champuramayanam.

- III. अ) द्वयोः श्लोकयोः अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (2×4=8)
 ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ:

Translate and explain any two slokas.

- 1) मम सुरनरणीतख्यातिभिहैतिभिर्वा
 दिवि भुवि च समानप्रक्रमैर्विक्रमैर्वा ।
 नियतमपरिहार्या या जरा सा मदङ्गे
 विकचकमलषण्डे चन्द्रिकेवाविरासीत् ॥
- 2) अस्माननाश्रिततपोवनभूमिभागा -
 नुन्सुच्यमार्गपरिपालनजागरूकान् ।
 अम्नातमौग्ध्यमचिरादवलम्ब्य राम-
 मेवंविधः कथमुदेति जनानुरागः ॥

- 3) आहूयारामं विनयाभिरामंमाविः प्रमोदः प्रभुरेवमूचे ।
तवोत्तमान्ने मुकुटं विधातुमन्हाय तिष्ये दिवसे यतिष्ये ॥
- 4) तयोरेकस्य संरम्भो भरतस्याभिषेचनम् ।
अन्यस्य वन्यवृत्यैव वने रामस्य वर्तनम् ॥

आ) गद्यभागस्य अनुवादं कुरुत ।

(1×4=4)

ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ:

Translate the prose passage :

विदितमेव ही भवतां शिवतातिमेव मतिं दधानाः सुपथा संचरमाणाः प्राणिनां दयमानमानसाः
मानधनाः, यशः संमार्जनजागरूकाः, जनोपतापसंमार्जनतत्पराः, परां निर्वृत्तिमुपेत्य देवभूर्यगताः
सवै नः पूर्वपुरुषा इति ।

अथवा

राजापि तेषां सम्पत्स्यमानमहोत्सवोत्सुकजन-संमर्दजनिष्यमाणरजोराजिपातपरिजिहीर्षर्यव
रोमाञ्चप्रपञ्चेन कञ्चुकितान्नानां प्रमाणातीतां प्रीतिं प्रपन्नानां हर्षप्रकर्षेण
द्विगुणीकृतमानन्दमन्तर्नियम्य सुमन्त्रप्रमुखान् मन्त्रिमुख्यानेवमाचख्यौ ।

IV. द्वयोः ससन्दर्भं विवृणुत ।

(2×4=8)

ಎರಡನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತವಿವರಿಸಿ:

Annotate any two of the following :

- 1) एतावन्तं कालं परिपालिताः किल सकलाः प्रजाः ।
- 2) पक्षाल्यचक्षुरिव वीक्षितुमादरेण ।
- 3) क्षीरोदमाश्रयतिः किं तृषितम्बकोरः ।
- 4) हृदयमदयं मन्थरा निर्ममन्थ ।

V. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

(2×2¹/₂=5)

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ:

Write short notes on any two :

- 1) चम्पू लक्षणम्
- 2) भागवतचम्पू
- 3) मन्थरा
- 4) दशरथ ।

VI. अ) पञ्चानां वाक्यानां दोषान् परिहरत । (5×1=5)

- 1) महाराजा वनं गच्छति ।
- 2) रामाय सह सीता गायति ।
- 3) गुरुं नमः ।
- 4) बालकाः पाठं पठति ।
- 5) सवै सन्तु निरामयः ।
- 6) मार्जारिण शिशुः बिभेति ।
- 7) गोविन्दस्य नमः ।
- 8) धिक् ! तव ।

आ) पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत (पञ्चानामेव) । (5×1=5)

1) पाठं	2) त्वम्
3) बालकः	4) लक्ष्मणः
5) क्रीडति	6) लिखति
7) पठति	8) गच्छति ।

VII. संस्कृतभाषायां अनुवदत । (1×5=5)

ಹಿಂದೆ ದಶರಥನೆಂಬ ರಾಜನು ಆಯೋಧ್ಯೆಯನ್ನು ಆಳಿದನು. ಅವನಿಗೆ ಕೌಸಲ್ಯಾ, ಕೈಕೇಯಿ ಮತ್ತು ಸುಮಿತ್ರಾ ಎಂಬ ಮೂವರು ಪತ್ನಿಯರಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಮ, ಭರತ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮತ್ತು ಶತ್ರುಘ್ನರು ಜನಿಸಿದರು. ಜ್ಯೇಷ್ಠನಾದ ರಾಮನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರವೆಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

Long ago the King Dasharatha ruled Ayodhya. Kausalya, Kaikeyi and Sumithra were his wives. Rama, Bharatha, Laxmana and Satrughna born in those respectively. Among them Rama was believed to be the incarnation of Lord Vishnu.